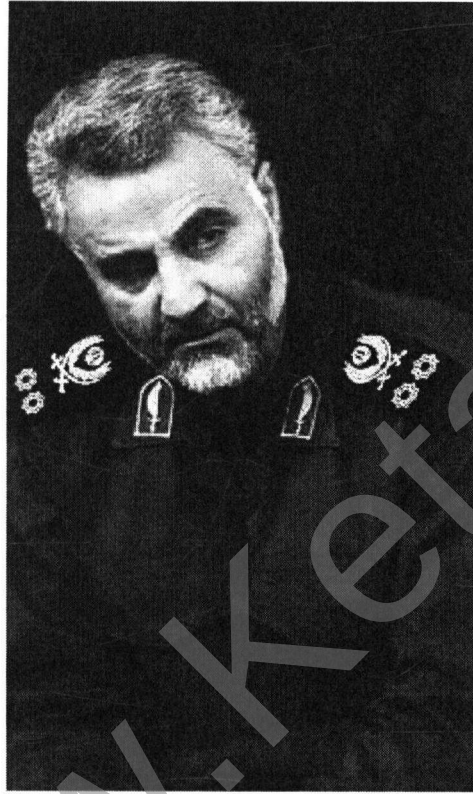

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خلووند خوشنماه مهین

این اثر ناچیز با بارانی از اشک خضوع و ارادت به پیشگاه
فرزند ملت، سردار دلها، سیدالشهدای شهیدان مدافع حرم
سپهبد سردار

شهید حاج قاسم سلیمانی

تقدیم می گردد.

شهید پروری و ایثارگری در فرهنگ اسلامی

پدیدآورندگان:

محمد رضا رضایی
(دانش آموخته کارشناسی ارشد
دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج)

دکتر فیض اله اکبری دستک
(عضو هیأت علمی دانشگاه
آزاد اسلامی واحد کرج)

سرشناسه: اکبری دستک، فیض اله، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور: شهید پروری و ایثارگری در فرهنگ اسلامی / فیض اله اکبری دستک،
محمد رضا رضایی.
مشخصات نشر: قم: کرانه عشق، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۶۳ ص.
شابک: ۳۷۰۰۰ ریال ۶-۹۵۷۸۹۲-۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸-۶۲۲-۹۵۷۸۹۲-۶
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۴۹] - ۲۶۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: شهادت
Martyrdom-Islam
موضوع: شهادت -- جنبه‌های قرآنی
Martyrdom -- Islam -- Qur'anic teaching
موضوع: ایثارگری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Self-sacrifice -- Islam
موضوع: ایثارگری -- جنبه‌های قرآنی
Self-sacrifice -- Qur'anic teaching
شماره افزوده: رضایی، محمد رضا، ۱۳۴۷-
رده بندی کنگره: ۵۵ / ۱۹۶ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۱۰۹۹۲

انتشارات کرانه عشق

- نام کتاب: شهید پروری و ایثارگری در فرهنگ اسلامی
- نویسندگان: فیض اله اکبری دستک / محمد رضا رضایی
- ناشر: کرانه عشق
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- صفحه آرا: گرافیک جوانه
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
- قیمت: ۳۷۰۰۰ تومان

- شابک: ۶-۹۵۷۸۹۲-۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸-۶۲۲-۹۵۷۸۹۲-۶
- جمیع حقوق برای مؤلف محفوظ است.

- مرکز پخش: انتشارات کرانه عشق

۰۹۳۰۳۷۴۸۹۹۷

فهرست مطالب

۱۱	چکیده
۱۳	فصل اول: کلیات تحقیق
۱۵	۱-۱. مقدمه
۱۶	۲-۱. بیان مسأله
۱۶	۳-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۸	۴-۱. اهداف تحقیق
۱۸	۵-۱. پرسش‌های تحقیق
۱۸	۶-۱. فرضیه‌های تحقیق
۱۹	۷-۱. پیشینه‌ی تحقیق
۲۰	۸-۱. روش تحقیق
۲۱	فصل دوم: اهمیت و جایگاه شهید پروری و ایثارگری
۲۳	۱-۲. مفهوم شناسی ایثار
۲۶	۲-۲. مفهوم شناسی شهادت
۲۷	۳-۲. معنای اصطلاحی شهید
۳۱	۴-۲. حیات شهیدان
۳۴	۵-۲. منزلت و مرتبت شهیدان
۳۵	۱-۵-۲. شهدا، زندگان جاوید
۳۹	۲-۵-۲. مقام «عندیت» یا کمال نهایی
۴۰	۳-۵-۲. مقام ارتزاق شهیدان

- ۴۲ ۲-۵-۴. مقام فرح و بشارت شهیدان
- ۴۳ ۲-۵-۶. زائل شدن خوف و حزن شهیدان
- ۴۴ ۲-۶-۶. عرفان عملی شهیدان
- ۴۶ ۲-۶-۱. مقام کشف و شهود شهیدان
- ۴۷ ۲-۶-۲. شهادت کمال انسان
- ۴۸ ۲-۶-۳. مقام شهادت در تجارت با خداوند
- ۵۱ ۲-۶-۴. شهادت، آمرزش و رحمت
- ۵۳ ۲-۷-۷. مقام والای شهیدان
- ۵۷ ۲-۷-۱. شفیعیان روز جزا
- ۵۸ ۲-۷-۲. هم‌نشینی شهدا با پیامبران، صالحان، صدیقان
- ۶۱ ۲-۸-۸. برترین شهیدان
- ۶۵ ۲-۸-۱. کرامت و مقام شهادت
- ۶۶ ۲-۹-۹. رتبه بندی شهدا
- ۷۱ فصل سوم: مبانی و عوامل شکل‌گیری فرهنگ شهید پروری و ایثارگری
- ۷۳ ۳-۱-۱. انگیزه‌های ایثار و شهادت
- ۷۴ ۳-۱-۱. شهادت عالی‌ترین مرحله‌ی دنیاگریزی
- ۷۶ ۳-۱-۲. شهادت و نصرت الهی
- ۷۷ ۳-۱-۳. شهادت، بصیرت و بینش
- ۷۹ ۳-۱-۴. شهادت بالاترین درجه کمال
- ۸۲ ۳-۱-۴-۱. حرکت و هجرت انسان
- ۸۳ ۳-۱-۴-۲. بالاترین درجه‌ی انفاق و نیکوکاری
- ۸۴ ۳-۱-۴-۳. مسابقه در نیکی‌ها
- ۸۵ ۳-۱-۴-۴. ارزش آفرینی
- ۸۷ ۳-۱-۴-۵. اخلاص و ماندگاری
- ۸۹ ۳-۱-۵. بندگی و سرسپردگی
- ۹۰ ۳-۱-۶. دینداری و دین‌مداری
- ۹۱ ۳-۱-۶-۱. آگاهی و شناخت

- ۹۲..... ۲-۶-۱-۳. فرهنگ شهادت، خودسازی و تقوا
- ۹۳..... ۷-۱-۳. الگوهای جاودانه ایثار و شهادت در قرآن کریم
- ۹۴..... ۸-۱-۳. رابطه‌ی عرفان با ایثار و شهادت
- ۹۵..... ۹-۱-۳. رابطه‌ی شهادت طلبی با جهاد
- ۹۷..... ۱۰-۱-۳. رابطه شهادت و اصلاحگری (امر به معروف و نهی از منکر)
- ۱۰۰..... ۱-۱۰-۱-۳. شهادت و تحول‌گرایی و حماسه آفرینی
- ۱۰۱..... ۱-۱-۱۰-۱-۳. نقش حماسی گریه بر شهید
- ۱۰۳..... ۲-۱-۱۰-۱-۳. فضیلت زیارت تربت شهید
- ۱۰۴..... ۲-۳. مصادیق شهید بر مبنای روایات
- ۱۰۵..... ۱-۲-۳. عارف حق
- ۱۰۵..... ۲-۲-۳. ثابت قدم در دین و ولایت ائمه
- ۱۰۶..... ۳-۲-۳. زائر حسین علیه السلام
- ۱۰۷..... ۴-۲-۳. طالب علم
- ۱۰۷..... ۵-۲-۳. مدافع از جان، مال و ناموس
- ۱۰۸..... ۶-۲-۳. غریق، مهدوم، طاعون زده و غیره
- ۱۰۹..... ۷-۲-۳. ثواب شهادت طلبی و نقش نیت در شهادت
- ۱۱۰..... ۳-۳. قیام امام حسین علیه السلام و تولید گفتمان ایثار و شهادت
- ۱۱۴..... ۱-۳-۳. پیام‌های قیام امام حسین علیه السلام و ایثار و شهادت
- ۱۱۵..... ۲-۳-۳. نهضت مقدس امام خمینی (ره) و حرکت حیاتبخش عاشورا
- ۱۱۷..... ۳-۳-۳. نقش روحانیت شیعه و ایثار و شهادت
- ۱۱۸..... ۴-۳-۳. مساجد و تکایا در گسترش فرهنگ ایثار و شهادت
- ۱۱۹..... ۴-۳. مبانی دینی ایثار
- ۱۲۲..... ۵-۳. عقلانیت و ایثار و شهادت
- ۱۲۴..... ۶-۳. ایثار و شهادت و سرمایه اجتماعی
- ۱۲۵..... ۱-۶-۳. سرمایه اجتماعی و کاهش فقر
- ۱۲۶..... ۲-۶-۳. سرمایه اجتماعی و کارآمدی حکومت
- ۱۲۶..... ۳-۶-۳. سرمایه اجتماعی و امنیت
- ۱۲۷..... ۷-۳. عدالت پروری و فرهنگ ایثار و شهادت

- ۱۲۹..... ۸-۳. ظلم ستیزی.
- ۱۳۱..... ۱-۸-۳. رفع فتنه و فساد در پرتو فرهنگ ایثار و شهادت
- ۱۳۳..... ۲-۸-۳. استکبار ستیزی
- ۱۳۵..... ۳-۸-۳. دفاع از مستضعفان و رهایی آنان
- ۱۳۷..... ۹-۳. نقش و جایگاه نظام خانواده در تکوین فرهنگ شهید پروری
- ۱۳۷..... ۱-۹-۳. انعقاد نطفه و مسئولیت والدین
- ۱۳۸..... ۲-۹-۳. بستر سازی فرهنگ ایثار در دوران جنینی
- ۱۳۹..... ۳-۹-۳. نقش خانواده در دوران نوزادی و کودکی
- ۱۳۹..... ۱-۳-۹-۳. تغذیه حلال و سالم
- ۱۳۹..... ۲-۳-۹-۳. رعایت شؤون اسلامی در اخلاق و رفتار
- ۱۴۰..... ۳-۳-۹-۳. القاء محبت اهل بیت: در دل کودک
- ۱۴۰..... ۴-۳-۹-۳. محیط آرام و عاطفی برای کودک
- ۱۴۱..... ۴-۹-۳. فرهنگ سازی در دوران نوجوانی و بلوغ
- ۱۴۱..... ۵-۹-۳. خانواده و دین باوری و فداکاری جوانان
- ۱۴۳..... ۱۰-۳. نقش رسانه‌های جمعی و فرهنگ ایثار و شهادت
- ۱۴۳..... ۱-۱۰-۳. تبیین قدسی بودن آرمان‌های دینی
- ۱۴۴..... ۲-۱۰-۳. انگیزش مسئولیت پذیری و تعهد دینی مخاطبان
- ۱۴۴..... ۳-۱۰-۳. تبیین رابطه‌ی ایمان و ایثار
- ۱۴۵..... ۴-۱۰-۳. ارائه تصویری منطقی و واقع گرایانه از الگوهای ایثار و شهادت
- ۱۴۵..... ۱-۴-۱۰-۳. آمیختن احساسات و منطق در تبلیغ الگوهای شهادت طلبی
- ۱۴۵..... ۲-۴-۱۰-۳. پرهیز از دور از دسترس قرار دادن الگوهای ایثار و شهادت
- ۱۴۶..... ۳-۴-۱۰-۳. بهره‌گیری مناسب از مصاحبه‌ها و وصیت‌نامه‌های شهیدان
- ۱۴۶..... ۱۱-۳. مراکز آموزشی فرهنگ ایثار و شهادت
- ۱۴۷..... ۱-۱۱-۳. فرهنگ در دوران دبستان و دبیرستان
- ۱۴۷..... ۱-۱-۱۱-۳. رعایت اخلاص توسط مربیان
- ۱۴۷..... ۲-۱-۱۱-۳. یکرنگی و همراهی علم و عمل
- ۱۴۷..... ۳-۱-۱۱-۳. شخصیت علمی آموزگار و نقش آن در فرهنگ سازی
- ۱۴۸..... ۴-۱-۱۱-۳. رعایت عدالت و تحمیل نکردن عقیده خود به فراگیران

- ۱۴۸..... ۳-۱۱-۲. ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در دبیرستان
- ۱۴۹..... ۳-۱۱-۲-۱. آموختن اندیشیدن به جای اندیشه‌ها
- ۱۴۹..... ۳-۱۱-۲-۲. تعهد عملی به باورهای دینی
- ۱۵۰..... ۳-۱۱-۲-۳. ایجاد حس مشترک هدف‌مند
- ۱۵۰..... ۳-۱۱-۳. آموزش عالی و فرهنگ ایثار و شهادت

فصل چهارم: موانع تحقق فرهنگ شهید پروری و ایثارگری..... ۱۵۳

- ۱-۴..... ۱۵۵. موانع اعتقادی
- ۱-۴-۱..... ۱۶۰. عدم درک مفهوم وسیع شهادت
- ۱-۴-۲..... ۱۶۴. پذیرش دیدگاه مکاتب انحرافی در قبال فواید ایثار و شهادت
- ۱-۴-۳..... ۱۶۵. ایثار مذموم
- ۱-۴-۴..... ۱۷۰. دل‌بستگی به دنیا و روحیه مال دوستی
- ۲-۴..... ۱۷۲. موانع اقتصادی
- ۳-۴..... ۱۷۷. موانع سیاسی
- ۱-۳-۴..... ۱۷۸. سیاست زدگی
- ۲-۳-۴..... ۱۷۹. نداشتن تشکیلات سیاسی
- ۳-۳-۴..... ۱۸۳. سلطه پذیری بیگانه و استبداد
- ۴-۳-۴..... ۱۸۶. عدم امنیت ملی
- ۱-۴-۳-۴..... ۱۸۸. عوامل تهدید کننده امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران
- ۲-۴-۳-۴..... ۱۸۹. عدم منابع قدرت ملی
- ۴-۴..... ۱۹۱. موانع نظامی
- ۱-۴-۴..... ۱۹۱. هراسیدن از قدرت دشمن و مقابله نکردن
- ۲-۴-۴..... ۱۹۵. ترک جهاد
- ۳-۴-۴..... ۱۹۷. عدم آمادگی نظامی و تقویت دشمن
- ۴-۴-۴..... ۱۹۹. عدم مشروعیت عملیات شهادت طلبانه
- ۱-۴-۴-۴..... ۲۰۰. مشروعیت عملیات استشهادی بر اساس آیات قرآن و روایات
- ۱-۴-۴-۴..... ۲۰۵. وجوب دفاع و مشروعیت عملیات شهادت طلبانه
- ۲-۴-۴-۴..... ۲۰۷. لزوم استقامت و عملیات استشهادی

- ۲۰۸ ۵-۴-۵. بی‌توجهی به استراتژی بازدارندگی بسیج مردمی
- ۲۱۱ ۵-۴-۵. موانع فرهنگی و اجتماعی
- ۲۱۱ ۴-۵-۱. تهاجم فرهنگی
- ۲۱۶ ۴-۵-۱-۱. غفلت از آثار مثبت فرهنگ شهادت
- ۲۱۸ ۴-۵-۱-۲. جهانی شدن فرهنگ
- ۲۲۰ ۴-۵-۲. تحریف واقعیات ایثارگران
- ۲۲۱ ۴-۵-۳. اسطوره سازی قهرمانان ایثار و شهادت
- ۲۲۳ ۴-۵-۴. رتبه بندی شهدا به شاخص و غیر شاخص
- ۲۲۴ ۴-۵-۵. عدم آشنایی با روش های مدرن و جذاب تبلیغی برای شناساندن فرهنگ ایثار و شهادت
- ۲۲۵ ۴-۵-۶. مقید نمودن شهدا و ایثارگران در حزب ها و گروه ها
- ۲۲۶ ۴-۵-۷. تکرارهای بیهوده و برخورد قشری و کلیشه ای در مورد شهادت و ایثار
- ۲۲۷ ۴-۵-۸. بزرگ نمای در خصوص مزایا و تسهیلات به خانواده های شهدا و ایثارگران
- ۲۲۸ ۴-۵-۸-۱. احساس گناه و خود کم بینی وضعیت روحیه خودباوری
- ۲۲۹ ۴-۵-۹. عدم تداوم و تثبیت فرهنگ ایثار و شهادت در جامعه و خانواده های ایثارگران
- ۲۳۲ ۴-۵-۹-۱. عدم توجه به شرایط روحی و عاطفی نسبت به بازماندگان شهدا و ایثارگران
- ۲۳۶ ۴-۵-۱۰. بی توجهی به حقوق اقتصادی بازماندگان شهدا
- ۲۳۷ ۴-۵-۱۰-۱. تصرف و نزدیک شدن به اموال یتیمان
- ۲۳۹ ۴-۵-۱۱. پیمان شکنی و خیانت به خون شهدا و تلاش های ایثارگران
- ۲۴۳ خاتمه
- ۲۴۹ فهرست منابع و مآخذ

چکیده

شهید و شهادت و ایثارگری از جایگاه والایی برخوردار است؛ زیرا در طول تاریخ موجب صیانت اسلام گشته بر همین مبنا آحاد جامعه به‌ویژه جوانان با تأسی از آموزه‌های بلند فرهنگ عاشورا حماسه آفرینی کرده و قوام اسلام وابسته به ارج گذاری شهدا و ایثارگران است. با بررسی آثار شهدا پی به اعتقاد راستین آن‌ها به قرآن و سیره و سنت نبی اکرم ﷺ و ائمه اطهار: می‌بریم که دورشدن از آن، آسیب جدی به ارزش‌های الهی خواهد شد. در بررسی اهمیت و جایگاه شهیدپروری با رویکرد قرآنی و حدیثی چنین مطرح شده است که شهید دارای حیات برزخی طیب، معقول، توأم با نعمتی دائم، بدون حزن و اندوه، دریافت مقام عنایت در محضر حق به چنان اطمینان و آرامشی دست می‌یابد که وصول به این مواهب تنها بواسطه‌ی مراقبه میسر است. در رابطه با مبانی و عوامل شکل‌گیری این فرهنگ تنها راه دستیابی به حیات طیب بر مبنای رهنمودهای قرآن و عترت از طریق ایمان راسخ به ذات ازلی و ابدی، اعتقاد به معاد و غیب، دل‌نستن به زندگی ناپایدار دنیا و عمل صالح امکان‌پذیر است. چرا که هدف ارسال رسل بر مبنای فلاح و رستگاری بشریت بوده است. در راستای ترویج شهیدپروری نقش حماسی و تحول‌آفرین مظاهر و جلوه‌های شهید و همچنین به مصادیق شهادت بر اساس آیات و روایات، مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در ادامه پیرامون موضوع عدالت‌پروری و جلوگیری از فتنه و فساد شرح مبسوطی ارائه شده که از لحاظ عقل و منطق مورد تأیید است. مضافاً به اینکه تأثیر چشمگیر خانواده و مراکز آموزشی و رسانه‌ها را نباید نادیده انگاشت. رواج جهان‌بینی ماتریالیستی، دنیاگرایی، ترس از مرگ، رفاه طلبی و اشرافی‌گری دشمن هراسی و تظاهر به دینداری کارگزاران و مانع تراشی آنان، عدم آمادگی دفاعی و از دست دادن روحیه جهاد و شهادت را می‌توان به‌عنوان مهم‌ترین موانع ترویج فرهنگ ایثار و شهادت قلمداد نمود که در این راستا از مراقبت عاطفی و روحی و حتی اقتصادی نسبت به خانواده و بازماندگان شهدا و ایثارگران نیز نباید غفلت نمود.